

Kapa mina rötter

”Trettonhundra är väl inte mycket att yvas över”, skrockade grannen och klappade sig förnöjt på Prippsmagen. ”Ta mina två och ett halvt tusen kvadrat, då kan vi prata trädgård! ... Ett kvarts hektar!” förtydligade han med utstuderade munrörelser och ett mästrande pekfinger.

Jag kunde ta gift på att det dröp av mindervärdeskomplex hos denne skrävlare, vilket säkert bottnade i trauman från tidig barndom. För att inte ytterligare förvärpa hans eländiga sjukdomshistoria avhöll jag mig från vidare kommentarer.

Trots allt kändes det som om mina trettonhundra expanderat under årens lopp. För två decennier sedan, strax efter inflyttningen, erbjöds vi att köpa några meter outnyttjad remsa längs västra tomtgränsen, ett kommunalt ingenmansland. Detta var en liten, men likafullt en utökning, och jag har prydligt satt in ritning och kommunens kvitto i sin pärm. Fast det är ändå på ett annat plan som allting tycks ha svällt. Trädgårdar ska självklart växa, det ligger i sakens natur. Varje vår sprider jag troget min gödning med lätta, svepande armrörelser likt självaste Karl Oskar i Korpamoen och så är redan första säcken tömd och marken fylld med illblå små kraftfulla korn.

Denna min generositet gentemot de gröna vännerna har tyvärr fått en mera dyster baksida; övriga familjens allt starkare önskemål om ingrepp vad gäller klippning, gallring och rensning. Till och med uppgrävning har föreslagits. Visst kan jag medge att ansning ibland är motiverat, fast då med särskilt varsam hand.

Jag har under årens lopp insupit en hel del goda råd, till och med från hustruns kolorerade veckotidningar. Och förstås haft stor nytta av egna, strävsamma erfarenheter. Det har byggts upp ett harmoniskt förhållande mellan mig och mina växter. När jag lotsar runt släkt och vänner inne i all frodig grönska kan jag höra mig själv deklamera: ”Naturen är vår källa och naturtillståndet vårt paradisiska lyckotillstånd!”. Klart de imponeras av en sådan efterföljare i Rousseau's anda.

”Att sköta om några stackars buskar måste du väl ändå klara av!” säger kusinen i telefon från den stora staden, vars trädgårdserfarenhet på sin höjd omfattar två minimala balkonglådor.

Denne genomurbaniserade släkting var förstås helt omedveten om att vi för ett antal år sedan fraktade hem stora delar av plantskolans rikhaltiga sortiment. Ur Volvokombins vidöppna baklucka stack ett Victoria plommonträd ut, hæggen trängdes med sin starkdoftande kaprifol och schersminen låg tillplattad under några mjöldaggsresistenta krusbärsbuskar. Taggiga klängrosor snärjde in sig i om möjligt ännu taggigare buskrosor. Äldste sonen nös och kliade ögonen om vartannat medan yngstingen drabbades av bilkräksjuka. Själv hade jag fullt sjå med att hålla undan blad och kvistar för att åtminstone få en viss sikttunnel framåt.

Plantor ser nätta ut vid inhandlandet. Ungefär som små söta hundvalpar. Under år 1 framstod allting som lugnt och tryggt. Men redan år 2 började saker hända. Vid min morgoninspektion upptäckte jag små pinnskott spretande åt alla håll. Hade verkligen detta hunnit ske i skydd av nattens mörker? Och sedan rusade allt iväg; den tidigare så näpna plantan översållades av svällande knoppar, stora som värsta pubertetsfinnar. Och en dag var den plötsligt vuxen!

Det har hänt att jag yrvaket satt mig spikrakt upp i hängmattan, farligt nära att trilla överbord, och okontrollerat skriket:

”Sågen! Ta hit sågen! Och yxan! Skynda på!”

Tack och lov har ingen hört mitt nödrop. Och lättad sjunker jag ihop likt en pysande luftmadrass.

Visst blir allting kraftigare med åren. Under flera år fanns aktning för mitt känsliga arbete med sekatorn, min bevarandeplan var accepterad, men efterhand har tonläget förändrats:

”Vi är vita som ägg, vi vill se solen igen!” ”Farsan, vi hittar inte bollarna längre!” ”Pojkar, vet ni vilka grannar vi har nuförtiden?”

Min familj har fått en allt större dragning åt det melodramatiska.

Det fortsatte med att de stora verktygen, sågen och yxan, övertydligt lades fram precis intill hängmattan. Det var då jag insåg att en taktisk eftergift var av nöden för att kväva upproret i sin linda. Det hade nämligen funnits en tid när jag skickligt tagit udden ur kravet på vedeldning: ”Vilken granne vågar vi se i ögonen efter att vi släppt sotsvart skorstensrök över deras huvuden?” Det ville förstås ingen riskera så yxan fick lugnt hänga kvar på sin krok med den vackert blå etiketten om att svenska stålet biter.

Första hugget kändes ovant och hæggen fick bara en ytlig blesstyr i barken av mitt utfall. Den vackert blå etiketten sargades dessvärre illa. Nästa hugg satt mera där det skulle, kanske en aning snett åt vänster. I ren glädjeyra hoppade yxan vidare, nuddade min högerfot, in i en av gatstenarna jag kringgärdat rabatten med. Gnistorna yrde och en frän, bränd doft stack långt upp i näsan och nysningen fick löven att darra.

”Häggar rotar sig lätt, de är omöjliga att ta död på. Inte ens en stockholmare skulle lyckas med det!” hade växtförsäljaren en gång raljerat.

Hursomhelst, den måste bort, det var min taktiska eftergift. Rötterna slingrade sig likt bläckfisksarmar in under mina stackars törstande morötter. Huggen föll tungt, jord och stenar yrde och snart var det hallonbuskarnas tur att skrämmas från vettet. Till slut, när yxan luckrat upp marken värre än den värsta mullvad, fick jag äntligen ned den kraftiga häggstackaren på rygg med hjälp av eländigt övervåld. Äntligen hade jag lyckats kapa mina rötter.

Efter denna trista episod blev sig inget riktigt likt. Vad jag trott skulle stannat vid en mindre taktisk reträtt visade sig öppna en gigantisk dammlucka. Jag, liksom mina frodiga vänner, ifrågasattes öppet och ingen var längre beredd att lyssna på mina gröna visioner. Till och med min svårt traumatiserade Prippsgranne hade börjat få fri insyn igen.

* * *